

Vähimmäismaanpeite ja talviaikainen kasvipeitteisyys

Vähimmäismaanpeitteen ja talviaikaisen kasvipeitteen tarkoituksena on ensisijaisesti estää eroosiota eli maahiukkasten irtoamista ja kulkeutumista veden tai tuulen mukana sekä maahiukkasiin sitoutuneiden ravinteiden kulkeutumista vesistöön kasvukauden ulkopuolella.

Talviaikaiseen kasvipeitteisyyteen luetaan mm. korjaamattomat kasvustot, sänki ja kerääjäkasvit, monet nurmet ja syyskylvöiset kasvit. Vähimmäismaanpeite on laajempi käsite sisältäen myös kevenetyn muokkauksen.

TOIMENPITEEN KUVAUS

Talviaikainen vähimmäismaanpeite (GAEC 6) koskee kaikkia tiloja ja kattaa pellon ja pysyvien kasvien alasta vähintään 33 % ajanjaksolla 31.10.–15.3. Tähän luetaan korjaamattomat kasvustot ja sänki, syyskylvöiset kasvit, monet nurmet, kumina, mansikka, pysyvät puutarhakasvit + nurmi riviväleissä, kerääjä- ja välikasvit, maanparannus- ja saneerauskasvit, kevennetysti muokatut, eräät muokkaamattomat alat + kasvijäte (esim. sokerijuurikas, ei peruna), suojavaiohyke ja turvepeltojen nurmi. Myös kesannot, jotka ovat viher- tai sänkikesantoa.

Talviaikainen kasvipeite (Eköjärjestelmä) maan pinta jätetään kasvipeitteiseksi tai sängelle talven ajaksi (aito kasvipeite) ajanjaksolla 31.10.–15.4. Vasta tämän jälkeen maan voi muokata, kylvää tai istuttaa kasvit.

Talviaikaisen kasvipeitteen tukea ei makseta kaikille aloille, vaikka ne olisivatkin aidosti kasvipeitteisiä talvella. Tällaisia ovat mm. alat, jotka kuuluvat Manner-Suomen ympäristökorvauksen sitoumukseen 'suoja-vaiohykkeet' tai 'turvepeltojen nurmet'.

TOIMENPITEESSÄ HUOMIOITAVA

Talviaikaisesta kasvipeitteestä on hyötyä varsinkin valtaoijiin ja vesistöihin rajoittuvilla rinnepellolla tai muille vesiensuojelun kannalta tärkeille alueille. Kasvipeite voi myös estää maa-aineksen kulkeutumisen maahuokosia pitkin salaojiin.

Kasvipeite myös pidättää ravinteita pitkälle syksyyn. Talvella ja keväällä ravinteita saattaa vapautua pakkasrikkomista kasvisoluista. Osa niistä voi huuhtoutua sulamis- ja sadevesien mukana vesistöihin.

Talviaikaista kasvipeitettä voi suositella lohkoille, jotka viettävät ja joissa esiintyy eroosiota. Lohkokohdasta eroosioherkkyyttä voi tarkastella Luonnonvarakeskuksen eroosioherkkyysskartoista (<https://maatalousinfo.luke.fi/fi/eroosioherkkyysskarta>). Jatkossa karttapalvelu löytyy: <https://luonnonvaratieto.luke.fi/>.

LISÄÄ TIETOA

Kulmala A. 2023. CAP ja vesiensuojelu. Pyhäjärvi-instituutti, Säkyä 9.2.2023. https://pyhajarvi-instituutti.fi/wp-content/uploads/2023/02/CAP-ja-vesiensuojelu_09022023_Sakyla_Kulmala.pdf

Eroosioherkkyysskartta. Maatalousinfo, Luonnonvarakeskus. <https://maatalousinfo.luke.fi/fi/eroosioherkkyysskartta> Jatkossa karttapalvelu löytyy: <https://luonnonvaratieto.luke.fi/>

Tietokortin asiantuntijat: Jaana Uusi-Kämpä Luonnonvarakeskus sekä Jaakko Ilkka, Nautasuomi Oy

Sänki riittää ekojärjestelmässä talviaikaiseksi kasvipeitteeksi.

